

קכ. מי שגג בעבירות דלהלן בהעלם אחד – כמה חטאות הוא מביא?

- א. בא על הזכור והביא זכר עליו.
  - ב. בא על הבהמה והביא בהמה עליו.
  - ג. גרבע לזכר ולבהמה.
  - ד. בא על הזכור והביא זכר עליו ובא על הבהמה והביא בהמה עליו, הכל בהעלם אחד.
- א. הבא על הזכור והביא זכר עליו; לדברי ר' ישמעאל חייב שתיים, מפני שהלאוין מחולקין; לא תשכב, לא יהיה קדש וכו'. ולדברי ר' עקיבא – אחת (לא תשכב ולא תשכב (או תשכב או תשכב) – חדא).
 לרבי עקיבא אין חייב אלא אחת בשוכב ונשכב אף בשני גופים (עפ"י תוס'). ובספר באר שבע (כריתות ג) כתב שבשני גופים לדברי הכל חייב שתיים. ובערוך לנר (שם) השיגו מדברי התוס'.
 והרמב"ם (שגגות ה, ג) נקט להלכה שבשני גופים לעולם חייב שתיים, והנידון בבא על הזכר והביא זכר עליו – באותו זכר דוקא. ואמנם מסוגיתנו משמע שגופים אינם מחלקים לחייבו שתיים, וכנראה הבין הרמב"ם שמחלוקת הסוגיות בדבר (עפ"י שער המלך).
- ב. בא על בהמה והביא בהמה עליו; לר' ישמעאל כפירוש רבי אבהו, חייב שתיים (לא תתן שכבתך, לא יהיה קדש), ולפירוש אביי אינו חייב אלא אחת (לא תתן שכבתך).
 לר' עקיבא, אינו חייב אלא אחת (שכבתך ו'שכבתך' – חדא היא).
- ג. הנרבע לזכר ולבהמה בהעלם אחד; לר' ישמעאל אליבא דר' אבהו חייב אחת (לא יהיה קדש) ואליבא דאביי – שתיים (לא יהיה קדש, לא תתן שכבתך). [בכריתות ג]. משמע שנקטו לעיקר כאביי].
- ד. בא על הזכור והביא זכר עליו, בא על הבהמה והביא בהמה עליו, הכל בהעלם אחד; לר' ישמעאל חייב שלש חטאות לא תשכב, לא יהיה קדש, לא תתן שכבתך. ולר' עקיבא – שתיים (לא תשכב, לא תתן שכבתך).

דפים נד – נה

קכא. מהם החיובים של המעשים דלהלן?

- א. השוכב עם הקטן.
  - ב. המערה בזכור.
  - ג. המערה בבהמה.
  - ד. הבא על הבהמה שלא כדרכה; אשה המביאה בהמה עליה שלא כדרכה.
  - ה. המערה בעצמו.
- א. הבא על קטן מבן תשע שנים ויום אחד – חייב (אשר ישכב את זכר – בין גדול בין קטן).
 מבן שלש שנים ועד תשע – לרב פטור [שדין הנשכב כדין השוכב] ולשמואל חייב [כדין הבא על הקטנה].
 בא על פחות מבן שלש – פטור לדברי הכל.
 א. הרמב"ם פסק כרב. ומכל מקום ראוי לבית דין להכות הגדול השוכב עם הקטן מכת מרדות (איסורי ביאה א, ד).

- ב. יש לדקדק מרש"י שלרבי ישמעאל שלמד אזהרת נשכב ממקום אחר, חייב אפילו בפחות מכן ט'.
- ג. היה הנשכב גדול והשוכב קטן בן תשע שנים ויום אחד – הנשכב חייב והשוכב פטור (רש"י ועוד).
- ד. אפשר שקטן פחות מכן תשע המביא בהמה עליו, לדברי הכל אין הבהמה נהרגת, דהא אזהרת נשכב ילפינן משוכב. ואף שמואל מודה בזה שהרי לא נאמר כאן 'משכבי אשה'. אך יתכן שהואיל ואין נפקותא לענין האדם כלל אלא לענין הבהמה, אין להקיש לענין זה נשכב לשוכב, ומסתבר שכלפי הריגת הבהמה אין חילוק אם רבעה זכר או נקבה. וצ"ע).

ב. המערה בזכור – חייב (משכבי אשה).

ג. אמר רבא לרבינא: המערה בבהמה – חייב. (למדנו מהערה הכתובה באחות אביו ואחות אמו, שאינה צריכה לגופה).

ד. רב נחמן בר רב חסדא דרש: אשה המביאה בהמה עליה – חייבת שלא כדרכה, אבל הבא על בהמה שלא כדרכה – פטור. ורב פפא צדד סברה הפוכה; באשה שדרך לבוא עליה יש לפטור כל שאינו כדרך. משא"כ בהמה שאין דרכה ברביעה, וחידשה תורה לחייב את האיש הרובעה, יש לחייב על כל נקב ונקב. והביאו ברייתא המחייבת בשלא כדרכה בין באשה בין בבהמה.

מרש"י ומרמ"ה מבואר שרב פפא נוקט שאשה הנרבעת לבהמה פטורה בשלא כדרכה, משא"כ בבהמה הנרבעת לאיש. אבל לפירוש התוס' לא דיבר על כך רב פפא.

ה. המערה בעצמו; לדעת האומר (וכן הלכה) המשמש מת בעריות פטור – פטור, שא"א באבר חי. ולדעה המחייבת צדדו לחייבו שנים, משום שוכב ומשום נשכב.

דף נה

קכב. האם הבהמה נהרגת במקרים הבאים:

א. נכרי הבא על הבהמה.

ב. ישראל או נכרי שהשתחו לבהמה.

ג. ישראל הבא על הבהמה בשוגג.

ד. קטן או קטנה ששכבו עם הבהמה.

בהמה הנרבעת לישראל, בין גדולה בין קטנה – דינה בסקילה. ושני טעמים נאמרו במשנה; משום תקלה הבאה על ידה, ומשום קלון שייגרם לאדם החוטא. ונסתפקו בגמרא האם די בטעם תקלה לבדו או בקלון לבדו כדי להרגה. והנפקותות הן כדלהלן; –

א. נכרי הבא על הבהמה – שאלו זאת מרב ששת ופשט שנסקלת, לפי שבא על ידה תקלה לאדם, שעבר ונהרג על ידה (ואע"פ שאין קיים טעם 'קלון' אצל נכרי).

לפרש"י אפשר שאביי חולק וסובר שאינה נסקלת. ולהתוס' – אין כאן מחלוקת. והרמב"ם

(מלכים טו, פסוק שאינה נסקלת] ולפי שהבעיה לא נפשטה ממשנתנו, לכך פסק לקולא. ער"ן; כס"מ. ואעפ"י שרב ששת פשט הספק, אבל לרבא ואביי דבתראי אין להוכיח מאילנות לבעלי חיים].

ב. ישראל או נכרי שעבדו לבהמה אין הבהמה נסקלת, ומותרת בהנאה [ורק להיקרב למזבח נאסרה]. ואף על פי שבאה על ידה תקלה לאדם – אבל אין כאן קלון מרובה כמו ברובע (אביי), או משום שחסה התורה על בעלי חיים ולא חייבה להרגם אלא כשנהנו בעבירה (רבא).

ג. ישראל שרבע בהמה בשוגג (שסבר מותר); רב המנונא נסתפק האם הבהמה נהרגת [משום קלון] אם לאו [שהרי אין כאן תקלת עוון]. וניסו להוכיח ודחו. ופסק הרמב"ם (איסור"ב א, יח) שאין הבהמה נסקלת.

ד. מבואר מפשט הסוגיא שקטן או קטנה ששכבו עם בהמה – הבהמה נסקלת. דעת הגר"א (אליהו רבה גדה ה,ה) שבקטנה אין הבהמה נסקלת. ומה שאמרו בגמרא – דיחויא בעלמא הוא.

דיני בת שלש שנים ויום אחד, לענין ביאתה – נתבאר בקדושין י.

דף נו

קכג. א. מהן שלש המשמעויות לשרש 'נקב'?

ב. מהי משמעות הכתוב ונקב שם... ומנין?

ג. מהם חילוקי הדינים בדין מגדף, בין ישראל לנכרי?

ד. כיצד מעידים על המגדף כדי לדוננו?

א. לשון 'נקב' משמעותו קללה, או ניקוב חור, או ביטוי דבר במפורש.

ב. ונקב שם מתפרש לשון קללה, שאין לפרשו מלשון נקיבת חור [על הכתב], שהרי למדנו (מונקב שם... בנקבו שם) עד שיברך שם בשם, וזה אין שייך בנקיבת חור. וכן אין לפרש לשון ביטוי השם באותיותיו ופירושו – מפני אותו הטעם, שאין שייך בזה 'שם בשם'. ועוד שאין על כך אוהרת לאו אלא עשה דאת ה' אלקיך תירא. ועוד ראייה שכך היא המשמעות, מן הכתוב באותה פרשה ויקב ויקלל. ואין לפרש שאינו חייב עד שיפרש וגם יקלל, שהרי כתיב אח"כ הוצא את המקלל ללא 'נוקב' – מכאן שמשמעות ונקב שם – קללה.

[אוהרת מגדף – מאלהים לא תקלל. רש"י עפ"י גמרא סו.].

ג. ישראל חייב על ברכת השם סקילה והנכרי בסייף. [ויש אומרים בחנק. ע' להלן];

ישראל אינו חייב עד שיברך שם בשם, והנכרי חייב בלאו הכי.

א. חיוב מלקות קיים אף בלא שבירך שם בשם. וכן לענין חיוב קריעה של השומע (ר"ן).

ב. ישנה דעה שגם ישראל חייב אפילו בלא שם בשם (רבי מנחם בר' יוסי – לפרש"י סו.);